

Molochus minor (LINNAEUS) Beernem 2.VI.1984

LUCANIDAE

Platycerus caraboi des (LINNAEUS) Beernem 23.V.1983

DERODONTIDAE

Laricobius erichsoni ROSENHAUER Beernem 12.V.1984

CHRYSOMELIDAE

Zeugophora scutellaris SUFFRIAN Oostkamp 11.VI.1984

CURCULIONIDAE

Lasiorrhynchites sericeus (HERBST) Beernem 23.VI.1984

Lasiorrhynchites cavifrons (GYLLENHAL) Beernem 26.V.1983

Bibliografie

FREUDE H., HARDE K. W., LOHSE G. A., 1965-83, Die Käfer Mitteleuropas.
DERENNE E. Catalogue des Coléoptères de Belgique. Chrysomelidae.
BRAKMAN P. J., 1966, Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied.
MUYLAERT A., 1984, Boktorren (Curculionidae) Fauna van België.
LECLERCQ J., GASPARD CH., VERSTRAETEN CH., 1970-1979, Atlas provisoire des Insectes de Belgique.

3. Op aanvraag van Dhr. R. SEGERS die zich liet verontschuldigen, doet de Secretaris de volgende mededeling.

Coleopterologische mededelingen van het
Laboratorium voor Oecologie der Dieren,
Zoögeografie en Natuurbehoud (RUG)

Nummer VIII

STAPHYLINIDAE (COLEOPTERA) IN HET
OOST-VLAAMSE KREKENGEBIED.

door R. Segers*, K. Desender en
A. Anselin.

Localiteit : Sint-Jan-in-Etemo (UTM-hok) : ES47), Oostpolderbeek
Data : Wekelijkse bemonstering van 20-4 tot 21-7-1982. Veertien-
daagse bemonstering van 21-7 tot 29-9-1982.
Collectie : Laboratorium voor Oecologie.
Habitatstypes : Vochtig rietland, grens akkers met droger ver-
ruigd rietland, slibrandjes, nitrofiële vegetatie onder boom.
Vangmethode : 15 permanente bodemvallen, diameter 9 cm.
Naamgeving : naar FREUDE, HARDE & LOHSE (1964)

Soortenlijst (totaal aantal)

Bledius fracticornis (PAYK.) (1), Bledius subterraneus ER.
(14), Coprophilus striatulus (F.) (52), Euaesthetus bipunctatus
(LJUNGH.) (6), Euaesthetus laeviusculus MANNH. (2), Gabrius pen-
natus SHARP (23), Gabrius trossulus (NORDM.) (1), Lathrobium
geminum KR. (17), Lathrobium longulum GRAV. (4), Lesteva sicula
ER. (1), Micropeplus porcatus (F.) (1), Ocypus globulifer
(GEOFFR.) (1), Omalius rivulare (PAYK.) (1), Oxytelus rugosus
(GRAV.) (145), Oxytelus sculpturatus GRAV. (71), Oxytelus tetraca-
rinatus BLOCK (23), Paederus riparius (L.) (4), Philonthus dis-
coideus (GRAV.) (1), Philonthus fuscipennis (MANNH.) (94), Philo-
nthus laminatus (CREUTZ) (18), Philonthus micantoides BENICK
LOHSE (4), Philonthus quisquiliarius (GYLL.) (15), Philonthus
vans (PAYK.) (1), Philonthus varius (GYLL.) (14), Platysthetus
alutaceus THOMS. (5), Proteinus ovalis STEPH. (1), Quedius fuli-
ginosus (GRAV.) (8), Quedius molochinus (GRAV.) (9), Quedius
nigriceps KR. (5), Quedius nitipennis STEPH. (1), Stenus bigutta-

* I.W.O.N.L.

° K. L. Ledeganckstraat 35, 9000 GENT.

lus (L.) (29), Stenus bimaculatus GYLL. (42), Stenus boops LJUNGH. (95), Stenus brunnicaps STEPH. (5), Stenus canaliculatus GYLL. (66), Stenus carbonarius GYLL. (1), Stenus crassus STEPH. (2), Stenus formicetorum MANNH. (3), Stenus juno (PAYK.) (38), Stenus rigitulus GYLL. (10), Stenus pallides GRAV. (1), Stenus palustris ER. (12), Stenus pusillus STEPH. (9), Stenus solutus ER. (1), Stilicis rufipes (GERM.) (1), Tachinus corticinus (GRAV.) (6), Tachinus laticollis (GRAV.) (3), Tachinus marginellus (F.) (1), Tachinus rufipes (DEG.) (127), Tachyporus obtusus (L.) (24), Trogophloeus bilineatus (STEPH.) (7), Trogophloeus corticinus (GRAV.) (46), Xantholinus longiventris HEER (13), Xantholinus semirufus (RTT.) (2).

Bespreking

Deze lijst omvat 1170 ex. verdeeld over 64 soorten Staphylinidae. Twee belangrijke oecologische groepen zijn talrijk vertegenwoordigd. Een eerste bestaat uit weid verspreide, eurytope soorten als Oxytelus rugosus, Tachinus rufipes, Philonthus fuscipennis, Stenus boops en canaliculatus, en Oxytelus sculpturatus, die alle, in afnemende volgorde, in grote aantallen voorkomen.

In een tweede groep vinden we meer hygrofiele soorten van hooiland, moeras en oeverbiotopen. Het genus STENUS, waarvan we 16 soorten aantreffen, valt hierbij op door zijn aantal zeldzaamheden: (1: laatste waarneming in de literatuur; n: bijkomende nieuwe vondsten):

Stenus carbonarius :

l : Vilvoorde, moeras (FRENNET 1943).
n : Denderbelle, hooiland en liesgrasvegetatie, zeer talrijk op Galmaarden, nat hooiland 24/2/1982 : 13

Stenus crassus :

l : Anderlecht (BONDROIT 1907).
n : Hertsberge, nat hooiland, 6/10/1982 : 1 vr.
Poeke, grasland, 16/6/1982 : 1 man.

Stenus formicetorum BELG. NOV. SPEC. :

n : Stuivekenskerke, oever, 18/4/1977 (leg. R. Bosmans), 1 man.
Oostkamp weiland, 12/8/1982 : 1 man.

Stenus melanopus :

l : Hoboken, Boom (ROELOFS 1907).
n : Oostkamp, grasland, 17/5/1982 : 1 man.

Stenus palustris :

l : Bornem, 3/7/1938 (FAGEL 1939)
n : Woumen, holle lisdoddestengel, 4/3/1978 1 man.

Stenus pusillus :

l : Lillo, Hoboken, Austruweel, Boitsfort (ROELOFS 1907).
n : Gistel en Sint-Joris, oevers, 2/5/1983 2 vr.

Volgende soorten zijn eveneens faunistisch interessant :

Omalius excavatum :

l : Hoboken (ROELOFS 1937).

Philonthus fulvipes :

l : Deurne, Hoboken, Lillo (ROELOFS 1932).
n : Smeerebbe, nat hooiland, 27/8/1982 : 1 man.

Philonthus micantoides BELG. NOV. SPEC. :

Alleende man zijn te onderscheiden van *P. micans* (GRAV.), waarop alle vroegere meldingen terugvallen. De soort werd pas in 1956 afgesplitst zodat herziening van de collecties gewenst is. We troffen eveneens man aan te Denderbelle, hooiland, 17/4/1982.

Xantholinus semirufus : enige vermeldingen :

- Melle, weiland, 28/5/1980, 1 ♀ (D'HULSTER & DESENDER, 1982).
- Bornem, rietveld, 10/9/80 : 14 ex. (SEGERS & BOSMANS, 1982).
- Mesnil-Eglise, bos, 4/7/1966 (GASPAR & VERSTRAETEN, 1972)

De onderfamilie ALEOCHARINAE, zeer talrijk aanwezig (1316 ex. waarvan 660 in één vangpot) werd niet nader gedetermineerd.

Onze gegevens wijzen erop dat dit soort biotoop, naast andere vochtige, weinig toegankelijke terreinen, nog duidelijk onderbemonsterd blijft in België. Eveneens blijkt duidelijk het niaat in de publicaties aangaande Staphylinidae. De eerste auteur staat dan ook graag ter beschikking voor verdere waarnemingen of determinaties.

Literatuur

- BONDROIT J., 1907. Staphylinides rares ou nouveaux pour la Faune Belge. Ann. Soc. Ent. Belg. 51 : 95-97.
- D'HULSTER M. & K. DESENDER, 1984. Ecological and Faunal studies of Coleoptera in agricultural land. VI. Hibernation of Staphylinidae in agro-ecosystems. Pedobiologia 26 : 65-73.
- FAGEL G. 1939. Additions au Catalogue des Coléoptères de Belgique. Ann. Soc. Ent. Belg. 79 : 35-38.
- FRENET L. 1943. Le *Badister peltatus* PANZER (Carabidae) et les marais de Vilvorde. Med. Kon. Nat. hist. Mus. Belg. 19 (46) : 1-8.
- GASPAR C. & C. VERSTRAETEN, 1972. Recherches sur l'écosystème forêt. Série C : La Chênaie à Galeobdolon et à Oxalis de Mesnil-Eglise (Férage). Bull. Soc. roy. Sc. Liège 41 : 227-249.
- ROELOFS P. J., 1907. Communications Ann. Soc. ent. Belg. ps51 : 265-270.
- ROELOFS P. J., 1932. Liste des Coléoptères capturés en Belgique. Bull. Ann. Soc. ent. Belg. 72 : 147-150
- ROELOFS P. J., 1937. Liste des Coléoptères capturés en Belgique 77 : 392-393.

SEGERS R. & R. BOSMANS. 1982. Diversity and similarity between 7 sampling sites at the 'Moer', Bornem (Belgium) based on pitfall trapping of Staphylinidae, Carabidae (Coleoptera) and Araneae Biol. Jaarboek Dodonaea 50 : 202-216.

5. Dhr. P. GROOTAERT heet de leden van de werkgroep 'Diptera van België' hartelijk welkom bij hun tweede bijeenkomst. De derde nieuwsbrief wordt rondgedeeld en bevat de volgende thema's : boekennieuws, een toelichting bij de start van de catalogus van de Diptera van de wereld, twee oproepen voor materiaal en een adressenlijst van de leden. Tot besluit laat Dhr. P. GROOTAERT vier pas verschenen identificatiewerken circuleren en geeft de volgende bespreking.

Boekbespreking

De Blaaskopvliegen en Roofvliegen van Nederland en België
door Mark van Veen, Jeugdbondsuitgeverij, 1984, 52 p.

De sleutel tot deze twee families is zeer vlot te gebruiken en goed geïllustreerd. Zeer positief is dat er telkens iets over de levenswijze van de soort wordt vermeld. De diagnose van de soort zit telkens in de sleutel verwerkt en lijkt voldoende uitgebreid om zeker te zijn van de identificaties. Wat betreft de Conopidae, blijft het genus *Thecophora* met zijn 5 soorten moeilijk te bepalen. K. V. G. Smith (1969) geeft slechts 2 soorten op voor Groot-Brittannië waaruit weer blijkt dat men voorzichtig moet zijn met de Britse tabellen. Een schoonheidsfoutje voor de taxonoom is dat de auteursnamen van de soorten zijn afgekort en de datum ontbreekt.

De tabel is te bestellen door 5 gulden te storten op giro 233040,

Jeugdbondsuitgeverij, 's Graveland Nederland of bij de Jeugbond voor Natuurstudie en Milieubescherming, Kortrijksepoortstraat 140, B-9000 Gent.

De Nederlandse Boorvliegen (Tephritidae) en Prachtvliegen (Otitidae)

door W. J. Kabos en B. van Aartsen, K. N. N. V., 1984, 52 p.

Deze heruitgave is rijkelijk geïllustreerd. Wat betreft de Boorvliegen, belangrijke plantenparasieten, is dit werkje een stap voorwaarts. Het behandelt de 70 soorten die tot nu toe in Nederland werden gevonden. Tien soorten daarvan werden nog niet in België gevonden, terwijl 11 soorten niet vermeld zijn welke reeds van België bekend zijn. Dit neemt niet weg dat men toch bijna 90% van de Belgische fauna zal kunnen identificeren. De sleutel tot de genera is niet dichotomisch, wat even wennen is. Een steekproef wees uit dat men er toch gemakkelijk uit wijs geraakt. Bijzonder jammer is dat de genera Paroxyyna (7 soorten), Oxyyna (3 soorten) en Campiglossa (1 soort) niet gescheiden worden wat heelwat zoekwerk tot gevolg heeft. Daarnaast is er geen sleutel voor het genus Paroxyyna (7 soorten) zodat men de figuren moet vergelijken (2 soorten zijn niet geïllustreerd).

Voor het belangrijke genus Tephritis wordt eveneens geen sleutel gegeven voor de 12 soorten. Gelukkig wordt per soort een korte beschrijving gegeven zodat men toch een controle heeft op de identificatie.

Bijzonder interessant is de tabel met waardplanten: alfabetisch gerangschikt met hun parasieten en de plaats waar de parasieten zich bevinden (bloemhoofdje, stengel, vruchten, wortel of bladeren).

Wat betreft de Prachtvliegen worden er 13 soorten vermeld en kort beschreven doch er werden geen Belgische waarnemingen in verwerkt. Ook dit gedeelte zal goed bruikbaar zijn voor identificatie van Prachtvliegen in Vlaanderen.

In de Handbooks for the Identification of British Insects zijn 2 belangrijke werken verschenen :

Sciarid Flies, Diptera, Sciaridae door P. Freeman, 1984, 68 p.

Scuttle Flies, Diptera, Phoridae door R. H. L. Disney, 1984, 81 pp.

Beide werken zijn een grote stap voorwaarts daar soorten behoren tot die families, tot nu toe nauwelijks met enige zekerheid te identificeren waren. Spijtig, zoals bijna steeds in de Handbooks, is de beschrijving van de soorten zeer beknopt, zodat er steeds problemen zijn met onze fauna. Men kan niet genoeg benadrukken dat de Britse fauna niet volledig overeenkomt met de Belgische fauna. Echte Centraal-Europese soorten komen in Groot-Brittannië niet voor, maar wel in Zuid-België.

6. Aan de hand van een grote reeks diapositieven illustreert Dhr. K. HOFMANS de vier geomorfologische streken van het Natuurpark 'Viroin-Hermeton', en bespreekt de Muscidae fauna van dit natuurpark:

DE MUSCIDAE FAUNA VAN HET NATUURPARK 'VIROIN-HERMETON'. door K. Hofmans^o en B. Barenbrug

Het natuurpark 'Viroin - Hermeton' is gesitueerd in het Zuidoosten van de streek 'tussen Samber en Maas'. Het is gelegen in 4 geomorfologische streken; gaande van Noord naar Zuid zijn dit : 'Condroz de l'Hermeton', 'Fagne schisteuse', 'Caestienne' en 'Ardenne' (Anon, 1980). Door deze uitzonderlijke ligging bezit het natuurpark een grote verscheidenheid aan biotopen. In het kader van een algemene inventarisatie van de fauna en flora van dit rijke gebied, werd in 1983 gestart met een studie van de Muscidae, welke in 1984 werd voortgezet. In 1983 verzamelden we de vliegen in de bossen van de 'Caestienne' en de Ardennen, terwijl we in 1984 vooral de kalkgraslanden van de 'Caestienne'

^o Laboratorium voor algemene dierkunde (Dir. Prof. Dr. W. Verheyen), E.U.C. Antwerpen, Groenenborgerlaan 171, 2020 Antwerpen.